

De voorzitter van de Tweede Kamer de Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
13 april 2005

Ons kenmerk
HO/BL/05/15676

Uw brief van
21 maart 2005

Uw kenmerk
2040510920

Onderwerp
Beantwoording Kamervragen van Vergeer

Bijlage(n)
Beantwoording vragen

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van de het kamerlid Vergeer gesteld naar aanleiding van de kaderbrief van de Hogeschool INHOLLAND.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Mark Rutte)

Vraag 1:

Is in het kader van de stijging van de inkomsten per student in de begroting van Inholland 2004-2005 met 4,8% ten opzichte van 2003-2004 1) en het feit dat voor het G-profiel intern 1,7% minder wordt vergoed 2), de dalende profielvergoeding voor u reden tot zorg? Zo neen, welke koppeling legt u dan tussen het aantal contacturen (het persoonlijk contact tussen docent en student) en de onderwijskwaliteit die direct uw verantwoordelijkheid voor het stelsel raakt?

Antwoord:

Allereerst wil ik opmerken dat de genoemde kaderbrief een intern stuk is van de Hogeschool INHOLLAND en dat het stuk niet behoort tot de verplicht te overleggen verantwoordingsdocumenten. Ik zal daarom reageren vanuit de reguliere gegevens die mij ter beschikking staan.

De dalende profielvergoeding is voor mij geen reden tot zorg. De bedragen per student, opgenomen in de rijksbijdrage 2005, zoals die in september 2004 aan de instellingen is medegedeeld, daalden voor het hoge bekostigingsniveau van € 5.457 voor 2004 naar € 5.204 in 2005 en voor het lage bekostigingsniveau (vroeger g-profiel) van € 4.253 naar € 4.051 (-4,8%). Daar tegenover stond toen nog de collegegeldverhoging per 1-9-2005, waardoor de totale afname iets minder is. Kennelijk heeft de Hogeschool INHOLLAND met deze daling rekening gehouden in haar interne allocatiemodel door een deel van de overige inkomsten te gebruiken om de daling te beperken tot 1,7%.

Inderdaad raakt de onderwijskwaliteit direct mijn verantwoordelijkheid voor het stelsel net zoals dat geldt voor de doelmatigheid, rechtmatigheid en de toegankelijkheid. Om adequaat invulling te geven aan deze stelselverantwoordelijkheid is in het hoger onderwijs sprake van een gesloten systeem van toezichthouders die elk een deel van het toezicht voor hun rekening nemen (AD, CFI, Inspectie, Raden van Toezicht, en de NVAO). Zoals u weet toetst de NVAO de onderwijskwaliteit. Onderdeel van deze taak is om bij de beoordeling van een opleiding een afweging te maken of de onderwijskwaliteit aan de maat is. Daarbij hoort ook de afweging of in een specifiek geval het aantal contacturen voldoende is.

Ik heb de Inspectie verzocht op korte termijn een notitie aan te leveren met een overzicht en een analyse van de beschikbare informatie, respectievelijk binnengekomen klachten, over het functioneren van de hogeschool INHOLLAND. Ik zal op basis van deze notitie het gesprek aangaan met het College van Bestuur van de hogeschool INHOLLAND. Doel van dit gesprek en de genoemde notitie is in eerste instantie om tot een evenwichtige beeldvorming te komen over het functioneren van de hogeschool INHOLLAND. Aan de hand van dit gesprek zal ik bezien of het nodig is een nader onderzoek in te stellen naar het functioneren van de hogeschool INHOLLAND.

Vraag 2:

Klopt het dat de personeelscomponent sinds 2002 is verslechterd van 1:24 naar 1:26,1 (1 personeelslid per 26 studenten)? Vindt u het terecht dat het College van Bestuur van Inholland deze stijging van het aantal studenten per personeelslid wijt aan de doorlopende bezuinigingen vanuit het ministerie?

Antwoord:

Uit de gegevens die mij ter beschikking staan blijkt dat inderdaad dat sprake is van een lichte stijging in het aantal studenten per FTE onderwijzend personeel. Het is mij niet bekend dat het College van Bestuur van INHOLLAND de stijging van het aantal studenten per personeelslid wijt aan bezuinigingen van het ministerie. Het is aan de instelling zelf om af te wegen aan welke zaken zij prioriteit geeft. Er is voor gekozen deze afwegingen onderdeel te laten zijn van de autonomie van de instellingen omdat op centraal niveau de informatie ontbreekt om verantwoord een dergelijke beslissing te kunnen nemen, en dit bovendien tot onnodige bureaucratie zou leiden. Waar het gaat om het gehele hoger onderwijs ben ik van mening dat het mogelijk moet zijn om door de huidige publieke middelen voor het hoger onderwijs effectiever in te zetten, de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Vraag 3:

Baart de verhouding tussen en de verschuiving van onderwijsgebonden naar niet onderwijsgebonden lasten u zorgen, gelet op de gegevens uit de kaderbrief 2003-2004 van Hogeschool Inholland?

Antwoord:

Waar het gaat om het gehele hoger onderwijs kan ik zeggen dat de verschuiving van primaire naar secundaire uitgaven mij inderdaad zorgen baart. De vermindering van bureaucratie heeft daarom de hoogste prioriteit.

Vraag 4:

Bent u bereid de bekostiging van onderwijsinstellingen en/of het collegegeld deels afhankelijk te maken van het aantal contacturen en groeps grootte?

Nee, ik vind dit geen goede parameter in de bekostiging. Het is mijns inziens niet verstandig vanuit Den Haag zo gedetailleerd te bepalen hoe het onderwijs eruit moet gaan zien en hoeveel contacturen er moeten zijn. Dit soort specifieke parameters leidt onherroepelijk tot perverse effecten en grote administratieve lasten. Daarnaast is het onderwijs in toenemende mate individugericht en neemt het aantal onderwijsvormen en dus ook de variatie in het aantal contacturen en groeps grootte toe. Een bekostigingssystematiek moet onderwijskundige ontwikkelingen niet in de weg staan. Zoals gezegd heeft de NVAO de taak te beoordelen of de onderwijskundige ontwikkelingen passen binnen de gestelde kwaliteitseisen.

Vraag 5:

Op welke wijze kan de trend van de afname van het aantal contacturen per student, ook in het licht van uw uitlatingen in het programma Netwerk van vrijdag 18 februari, door de overheid gekeerd worden? Indien dit niet door de overheid kan worden gekeerd en indien u van studenten vraagt zich op dit terrein teweer te stellen, hoe gaat u die studenten dan inhoudelijk faciliteren?

Antwoord:

In het programma 'Netwerk' heb ik aangegeven dat er meer inspiratie moet komen in het hoger onderwijs. Ik vind inderdaad dat inspirerend contact met docenten hiervan onderdeel uitmaakt. Ik zet drie lijnen in om de beleving in het hoger onderwijs terug te brengen.

Allereerst werk ik aan een nieuwe systematiek van studiefinanciering en bekostiging. In de voorgestelde systematiek wordt het beschikbare budget per student groter en heeft de instelling dus meer armslag om goede kwaliteit te bieden. Daarnaast wordt de flexibiliteit voor studenten om van instelling te veranderen bijvoorbeeld tussen een bacheloropleiding en een masteropleiding groter. Ik verwacht dat hierdoor een grotere prikkel ontstaat voor instellingen om kwalitatief hoogwaardig en inspirerend onderwijs te geven.

Ten tweede wil ik de informatie over de prestaties van instellingen verbeteren. Door de informatie over prestaties van instellingen te verbeteren en toegankelijker te maken voor studenten en werkgevers zullen studenten bewuster kiezen voor een bepaalde instelling of opleiding. Dit zal uiteindelijk ten goede komen aan de door de instellingen te leveren prestaties.

Tenslotte zal ik ook in het kader van de Nieuwe wet op het Hoger Onderwijs de student sterker in positie brengen om zijn invloed uit te oefenen op de prestaties van instellingen en de dialoog over de kwaliteit van het onderwijs te kunnen voeren. Tegen deze achtergrond zal in de nieuwe wet ondermeer een zorgplicht voor instellingen worden geïntroduceerd die transparante informatie over wederzijdse rechten en plichten waarborgt; bovendien zullen de klachten- en geschillenprocedures gestroomlijnd worden en zal er één rechtsgang gecreëerd worden voor alle geschillen tussen instellingen en student.

Vraag 6:

Vindt u het een doelmatige besteding van onderwijsgeld als het budget van een school of een opleiding afhangt van de uitstroom van studenten zonder diploma?

Antwoord:

Ja, ik vind het doelmatig dat instellingen ook bekostiging ontvangen voor studenten die uiteindelijk geen diploma behalen omdat instellingen ook ten aanzien van deze studenten een onderwijsinspanning verrichten. Tegelijkertijd moet sprake zijn van een duidelijke prikkel voor instellingen om studenten een diploma te laten behalen. In de huidige bekostigingssystematiek voor het HBO is het bedrag dat instellingen ontvangen voor studenten die een diploma behalen dan ook hoger dan voor studenten die geen diploma behalen. In de nieuwe door mij voorgestelde bekostigingssystematiek is sprake van leerrechten van studenten waarvoor instellingen bekostiging ontvangen, voor studenten die afstuderen ontvangt de instelling een bonus.

Vraag 7:

In welk opzicht verwijt u het studenten en docenten, dat de kwaliteit van het onderwijs te wensen overlaat? Op welke wijze acht u versterking van de medezeggenschap op dit punt noodzakelijk?

Antwoord:

Ik verwijt studenten en docenten niet dat de kwaliteit van het onderwijs te wensen over laat. Ik denk wel dat docenten en studenten een belangrijke rol spelen waar het gaat om de bevoegenheid in het onderwijs. Ik heb in het antwoord op vraag 5 aangegeven wat ik ga doen om de studenten beter in positie te brengen.

Vraag 8:

Kan een College van Bestuur de beschikbaarstelling van delen van de kaderbrief of begroting aan de deel-MR of de GMR weigeren met een beroep op het 'bedrijfsgeheim'? Zo neen, welke weg moet de (G)MR bewandelen om de informatie te krijgen?

Antwoord:

Op grond van artikel 10.19 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) dient het instellingsbestuur de medezeggenschapsraad ten minste eenmaal per jaar schriftelijk in kennis te stellen van het gevoerde beleid en van de beleidsvoornemens voor het komende jaar ten aanzien van de hogeschool op financieel, organisatorisch en onderwijskundig gebied. Of het college van bestuur bepaalde informatie mag weigeren te verstrekken aan de deel-MR of aan de GMR is een kwestie van interpretatie van hiervoor genoemd artikellid en interpretatie van de afspraken zoals vastgelegd in het medezeggenschapsreglement van een instelling ten aanzien van de rolverdeling tussen GMR en deel-MR. Ingevolge artikel 10.27 eerste lid onder d. van de WHW is de commissie van geschillen als bedoeld in artikel 10.26 WHW bevoegd een uitspraak te doen in een geschil tussen de medezeggenschapsraad en het bestuur over de interpretatie van de wet of reglementen.

Vraag 9:

Hoe gaat u vorm geven aan de mogelijkheid tot ontvlechting van instellingen zoals door uw ambtsvoorganger in maart 2004 is aangekondigd na haar stage bij de ROC-Utrecht?

Antwoord:

Dit voornemen had betrekking op de ROC's en niet op instellingen in het hoger onderwijs. Het wetsvoorstel dat splitsing van ROC's mogelijk moet maken, is onlangs voorgelegd aan de Raad van State. Waar het gaat om schaalgrootte in het hoger onderwijs is in de wetgevingsnotitie 'Naar een nieuwe wet op het hoger onderwijs en onderzoek' aangegeven dat wordt bezien of extra toezicht nodig is ter voorkoming van bijvoorbeeld ongewenste mededingingsrechtelijke effecten van fusie. Ik heb in de beantwoording van de kamervragen naar aanleiding van de wetgevingsnotitie aangegeven dat het hierbij gaat om toekomstige fusies en niet om bestaande instellingen.